

**EVALUAREA TEMATICĂ A
PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI TÂRGU MUREȘ
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020**

Raport de evaluare

Septembrie 2019

- I. Introducere
- II. Constatări
- III. Bune practici
- IV. Recomandări

I. INTRODUCERE

Adresa fizică: Piața Victoriei nr.3, municipiul Târgu Mureș , județul Mureș, România, cod poștal 540026.

Adresa virtuală: <https://tirgumures.ro/>

Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:

- Legea nr. 215 din 23 aprilie 2001 - Legea administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;

- Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul penal;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanță de Urgență Guvernului a nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările ulterioare.

Aspecte generale privind organizarea și funcționarea Primăriei Municipiului Târgu Mureș și a structurilor subordonate incluse în procesul de evaluare:

Organigrama instituției poate fi consultată pe pagina de internet a instituției, la adresa:

<https://tirgumures.ro/organigrama/org.pdf>

În cadrul Primăriei Municipiului Târgu Mureș și la nivelul tuturor celor 11 instituții subordonate își desfășoară activitatea un număr de **944 de persoane** (cu funcții de execuție, de conducere și de demnitate publică), dintr-un număr total de **1063** de funcții prevăzute în statut, după cum urmează:

- De demnitate publică: **3** **(05.08.2019)**
- De conducere: **76** **(05.08.2019)**
- De execuție: **865** **(05.08.2019)**

Populația deservită este de 134 290 de locuitori.

Structuri subordonate:

- Serviciul public de utilități municipale, care are în subordine: Cetatea Medievală Tîrgu Mureș; Cinematograful Arta; Administrarea Cimitirelor și Teatrul de vară;
- S.C Administrație și turism, care are în subordine: Centrul Cultural Mihai Eminescu; Club Tineret Tîrgu Mureș (Restaurant și Hotel) și Casa de Oaspeți Week-end;
- Administrația complexului de agrement Mureșul, care are în subordine: Administrația Complexului de Agrement Mureșul și Piscina Ing. Mircea Birău;
- Direcția de asistență socială, care are în subordine: Serviciul Public de Asistență Socială;
- Administrația Domeniului Public;
- Administrația piețelor;
- S.C Locativ S.A;
- Transport Local;
- Administrația Serelor, Parcurilor și Zonelor Verzi;
- Administrația Grădinii Zoologice;
- Universitatea Cultural Științifică.

Evaluarea a constat în analiza chestionarului privind modul de implementare a Strategiei Naționale anticorupție 2016-2020 transmis de instituția evaluată în data de 22.08.2019 și în desfășurarea vizitei la fața locului, în data de **28 august 2019** între orele 12:30 - 15:00.

Evaluarea a avut ca obiect modul de implementare a următorilor indicatori:

- (1) conflictele de interese;
- (2) accesul la informații de interes public;
- (3) incompatibilități;
- (4) declararea cadourilor;
- (5) protecția avertizorului în interes public.

În cadrul primei teme, privind conflictul de interese, a fost abordată și problema *pantouflage-ului*. În cadrul celei de-a doua teme, accesul la informații de interes public, au fost purtate discuții și cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

De asemenea, în cadrul vizitei membrii echipei de evaluare împreună cu reprezentanții instituției prezente la discuții au identificat cazuri de bună practică în domeniul integrității ce pot fi replicate la nivelul altor autorități administrative teritoriale și care sunt detaliate în capitolul III al prezentului raport de evaluare.

Componența echipei de evaluare:

- , inspector de integritate, Agenția Națională de Integritate, reprezentant al platformei autorităților independente și instituțiilor anticorupție;
- , consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice locale;

- , personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Direcția Elaborare Acte Normative, Ministerul Justiției.

Din partea Secretariatului tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție:

- , director, Direcția de Prevenire a Criminalității, Ministerul Justiției;

Din partea Primăriei Municipiului Târgu Mureș au participat:

- , viceprimar;
- , secretar și coordonatorul implementării Planului de integritate;
- , persoana de contact pentru implementarea Planului de integritate;
- , persoana de contact pentru implementarea Planului de integritate;
- , persoana responsabilă cu declarațiile de avere și de interese;
- , consilier și înlocuitor persoană responsabilă cu Legea nr. 554/2001.

II. CONSTATĂRI

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, Primăria Municipiului Târgu Mureș a transmis direcției de specialitate din cadrul MLPDA responsabilă cu monitorizarea implementării prevederilor SNA la nivel local următoarele documente:

- Declarația de aderare;
- Planul de integritate al instituției;
- Raportul privind stadiul implementării SNA 2016-2020 în anul 2017;
- Raportul privind stadiul implementării SNA 2016-2020 în anul 2018;
- Inventarul măsurilor de transparență instituțională de prevenire a corupției, precum și a indicatorilor de evaluare aferent anului 2016;
- Inventarul măsurilor de transparență instituțională de prevenire a corupției, precum și a indicatorilor de evaluare aferent anului 2017;
- Inventarul măsurilor de transparență instituțională de prevenire a corupției, precum și a indicatorilor de evaluare aferent anului 2018;
- Chestionarul tematic de evaluare structurat pe teme de evaluare în anul 2019.

Astfel, se constată faptul că, Primăria Municipiului Târgu Mureș **NU** a transmis până în prezent Direcției Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice din cadrul MLPDA Anexele A și C privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, precum și a măsurilor de remediere. Precizăm faptul că în cadrul discuțiilor avute la fața locului cu reprezentanții instituției, echipa de evaluare a mai analizat pe lângă documentele menționate mai sus atât planul de integritate al instituției, formulând observații/recomandări cu privire la forma și conținutul acestuia. De asemenea, în cadrul discuției au fost clarificate aspecte specifice *Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale*, în acest sens, echipa de evaluare recomandând contactarea responsabilului desemnat la nivelul DIBGPP pentru Regiunea de dezvoltare Centru în vederea întreprinderii demersurilor pentru elaborarea și transmiterea acestor documente.

Totodată, la nivelul Primăriei Municipiului Târgu Mureș se realizează monitorizarea stadiului aplicării prevederilor SNA 2016-2020 la nivelul structurilor subordonate, datele colectate fiind incluse în raportările anuale. Tot în cadrul discuției la fața locului, reprezentanții instituției au precizat faptul că în luna iulie au avut un audit intern pe tematica SNA, în urma căruia au primit recomandări pe partea de perfecționare a personalului.

CONFLICTELE DE INTERESE

Din discuțiile avute la fața locului și chestionarul de evaluare, au rezultat următoarele:

Conform chestionarului, în cursul anului 2018, în cadrul Primăriei Municipiului Târgu Mureș nu au fost persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative.

Pentru a preveni încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, precum și în legătură cu încălcarea normelor privind declararea averilor și a intereselor și, totodată, pentru gestionarea eficientă a apariției unor astfel de incidente de integritate instituția a publicat pe rețeaua internă „Ghid de completare a declarațiilor de avere și de interese” al Agenției Naționale de Integritate. În prezent, la nivelul Primăriei Municipiului Târgu Mureș nu există o procedură internă privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese.

Primăria Municipiului Târgu Mureș a desemnat prin dispoziție la nivelul instituției două persoane responsabile (separat pentru consilierii locali și funcționarii publici) cu aplicarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere și de interese. Trebuie menționat faptul că din discuția la fața locului a reieșit faptul că unul dintre responsabili este și consilierul de etică al instituției.

Responsabilii desemnați primesc și înregistrează declarațiile de avere și de interese, oferă consultanță la cerere în momentul predării formularelor, completează *Registrul de evidență*, transmit formulare către Agenția Națională de Integritate și au grijă ca formularele depuse să fie publicate pe site-ul instituției. Până în prezent, la nivelul Primăriei Municipiului Târgu Mureș nu au existat cazuri care să necesite sesizarea Agenției Naționale de Integritate cu privire la completarea necorespunzătoare a declarațiilor de avere și interese. Cu toate acestea, în cadrul discuției avute cu echipa de evaluare, responsabilul desemnat pentru aleși locali a menționat faptul că au existat cazuri în care consilierii locali care și-au încetat mandatul au depus declarațiile la alt termen. În acest context, echipa de evaluare a recomandat ca în adresa prin care sunt înaintate declarațiile depuse ulterior datei de 15 iunie să se menționeze motivul pentru care a fost depășit termenul.

Personalul din cadrul instituției nu a beneficiat, în perioada de referință, de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese. De asemenea, nu au fost diseminate la nivelul instituției chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese.

Conform chestionarului, angajatul care dorește să sesizeze o situație de conflict de interese poate transmite sesizarea în scris, fie prin e-mail, fie prin depunere la registratura instituției. În cazul

consilierilor locali care iau parte la deliberarea și adoptarea de hotărâri, conform discuției la fața locului, aceștia primesc toate rapoartele și restul documentelor înaintea ședințelor publice, iar dacă au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii anunță din propria inițiativă potențialul conflict și abținerea de la vot înaintea prezentării ordinei de zi. Echipa de evaluare a recomandat ca președintele sau secretarul comisiei să menționeze la începutul ședinței prevederile legale în acest context, astfel încât să fie consemnat în procesul verbal al ședinței.

Atât în chestionarul transmis, cât și în cadrul discuțiilor purtate cu ocazia vizitei de evaluare, reprezentanții Primăriei Municipiului Târgu Mureș au precizat faptul că în perioada de referință nu au existat situații în care să fi fost emis un avertisment de integritate de Sistemul PREVENT, gestionat de ANI, cu privire la procedurile de achiziție publică desfășurate.

În cursul discuțiilor, mai mulți reprezentanți din cadrul instituției au adus în discuție probleme concrete de interpretare și aplicare a dispozițiilor legii, în vederea evitării conflictului de interese. În acest context, reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a prelucrat persoanele responsabile cu privire la modul de transmitere a declarațiilor de avere și interese (temenele, conținutul adresei de înaintare), respectiv maniera în care se realizează anonimizarea veniturilor soțului/soției funcționarilor publici în declarația de avere, precum și noutățile legislative pentru consilierii locali.

PANTOUFLAGE (INTERDICȚIA POST ANGAJARE)

În cadrul discuțiilor purtate în cadrul temei privind „*conflictul de interese*”, a fost abordată și chestiunea *pantouflage*-ului. Astfel, s-a constatat că nu există o cunoaștere aprofundată a subiectului. Pornind și de la definiția cuprinsă în Strategia Națională Anticorupție 2016-2020¹, cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor, precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

Ca sediu general al materiei, interdicția post angajare se regăsește în cuprinsul prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice*

¹ Aprobata prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 din 10 august 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 23 august 2016: „Pantouflage: Noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția publică asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora”.

naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 94 alin. (3) Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de specificitatea instituției poate fi gândită o procedură pentru aplicarea legii.

La momentul vizitei nu exista un mecanism intern de monitorizare a situațiilor ce pot genera încălcări ale interdicțiilor legale cunoscute generic sub numele de *pantouflage* sau interdicția post-angajare. În acest sens echipa de evaluare a recomandat elaborarea unei declarații pe propria răspundere cu privire la respectarea acestei prevederi pe care angajații să o semneze în momentul eliberării funcției deținute.

ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

Ca urmare a analizei paginii de internet a Primăriei Municipiului Târgu Mureș, a chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

La nivelul instituției este desemnată o singură persoană cu atribuții în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001, care îndeplinește și alte responsabilități în cadrul instituției. Conform chestionarului atribuțiile sunt reglementate în *Regulamentul de organizare și funcționare* al instituției, care poate fi consultat pe site-ul instituției: <https://tirgumures.ro/rof/rof2011.pdf>. Datele de contact ale responsabilului la nivelul instituției care asigură respectarea accesului la informațiile de interes public pentru cetățeni, împreună cu formularele pentru solicitări și reclamații administrative, respectiv procedura prin care se asigură accesul la aceste informații se regăsesc pe site-ul instituției în Secțiunea Rapoarte https://tirgumures.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=234&Itemid=181&lang=ro.

În cadrul Primăriei Municipiului Târgu Mureș este desemnată și o persoană responsabilă pentru relația cu presa, care gestionează solicitările venite din partea ziariștilor respectând termenele legale prevăzute, organizează conferințele de presă și asigură accesul acestora la dezbateri. Persoanele responsabile de aplicarea Legii nr.544/2001 nu au beneficiat de instruire de specialitate în anul 2019 conform chestionarului.

Conform informațiilor oferite în chestionar toate informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001 sunt publicate pe pagina de internet a instituției în Secțiunea **Informații publice**. Cu toate acestea în urma analizării paginii de internet a instituției (care se află în curs de actualizare), la momentul vizitei echipa de evaluare a făcut observații cu privire la modul de structurare a informațiilor, recomandând actualizarea și completarea informațiilor în conformitate cu prevederile legislative în vigoare (Codul administrativ, Anexa 4 la SNA și Anexa 1 la HG. Nr. 478/2016), întrucât multe dintre acestea nu se regăsesc (de ex: **rapoartele periodice de activitate ale instituției**, Buletinul informativ). **Rapoartele anuale de evaluare a implementării Legii nr.544/2001** pentru anii 2006 - 2018 se regăsesc în sub-secțiunea **Rapoarte** și sunt redactate conform modelului prevăzut în HG nr. 478/2016. Referitor la **Raportul de**

activitate al instituției (prevăzut la alin. 3 art. 5 din Legea nr. 544/2001), întrucât acesta nu a fost regăsit pe site și nici nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, echipa de evaluare a recomandat respectarea prevederilor legislative pe acest segment, respectiv elaborarea și publicarea anuală a raportului de activitate al instituției conform modelului prevăzut în Anexa 3 la HG nr. 478/2016.

Din analiza paginii de internet a instituției (în curs de actualizare) a reieșit faptul că în cadrul Secțiunii **Administrația locală** - sub-secțiunea **Executiv - Direcții și servicii** sunt prezentate toate departamentele împreună cu datele de contact ale conducătorilor structurilor și alte informații relevante pentru domeniul de activitate. Trebuie menționat faptul că AGENDA DE LUCRU a conducerii Primăriei Municipiului Târgu Mureș nu este disponibilă în vederea consultării pe site-ul instituției, însă este publicat programul de audiențe pentru fiecare departament în parte fiind posibilă programarea online. Pe site-ul primăriei sunt publicate declarațiile de avere și interese pentru tot aparatul instituției pentru perioada 2005-2018.

Ca metode de comunicare online a informațiilor de interes public, Primăria Municipiului Târgu Mureș folosește adresa de web a instituției (www.tirgumures.ro), dar și adresele dedicate instituției pentru această activitate - infopublic@tirgumures.ro, primaria@tirgumures.ro. Instituția are și o pagină oficială de Facebook - www.facebook.com/Municipiul-T%C3%A2rgu-Mure%C8%99-144821262245648/?ref=br_rs - pe care sunt transmise majoritatea întrebărilor adresate de către cetățeni (acestea fiind înregistrate și tratate ca solicitări de informații de interes public).

Din analiza chestionarului a reieșit faptul că nu au fost înregistrate situații de nerespectare a termenelor prevăzute de Legea nr. 544/2001, însă instituția a avut în anul 2018 reclamații administrative (solicitantul nu a fost mulțumit de răspunsul oferit). Primăria a înregistrat 5 plângeri în instanță cu privire la încălcarea liberului acces la informațiile publice, întrucât răspunsurile oferite erau incomplete. Din cele 5 plângeri, 1 se află pe rol, 2 au fost soluționate favorabil, iar celelalte 2 nefavorabil. În cadrul discuției, echipa de evaluare a precizat reprezentanților instituției faptul că legea nu prevede prelucrarea datelor existente, ci strict punerea la dispoziția solicitanților a informațiilor cerute în formatul disponibil. În acest context, s-a recomandat respectarea prevederilor legale.

Instituția a adoptat prin dispoziția nr. 1510/21.06.2019 - **Procedură operațională privind comunicarea din oficiu a informațiilor de interes public în format standardizat și deschis și asigurarea transparenței decizionale - PS 18/2019**. Printre scopurile specifice ale procedurii adoptate regăsim 1) asigurarea prezentării standardizate și a creării unui mecanism instituțional pentru standardizarea datelor și informațiilor de interes public gestionate de ministerele/autoritățile și instituțiile publice, respectiv privind afișarea din oficiu a informațiilor de interes public în format standardizat și deschis, precum și 2) asigurarea unui cadru organizațional și procedural unitar privind îmbunătățirea procesului de consultare publică în procesul de transparență decizională. Din analiza documentului a reieșit faptul că modelul de procedură elaborat și transmis de către Secretariatul General al Guvernului în cadrul proiectului „Guvernare transparentă, deschisă și participativă - standardizare, armonizare, dialog

îmbunătățit” - (cod SIPOCA 35) nu a fost adaptat specificului instituției. Spre exemplu: la pagina 7, nu este corectă formularea „*Excepțiile prevăzute de cadrul legal de la accesul liber al cetățenilor sunt de strictă interpretare și aplicare*” întrucât acestea se regăsesc la art. 12 din Legea nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare. Pe aceeași pagină, capitolul Sancțiuni - ultimele două paragrafe nu mai fac referire la sancțiuni. În acest sens, echipa de evaluare a recomandat actualizarea acestui document în acord cu specificul instituției și prevederile legislative în vigoare (implicit pentru partea de transparență decizională).

Cu privire la *datele publice deschise (open data)*, din chestionar reiese că la nivelul instituției nu a fost desemnată o persoană pentru activitatea de publicare a datelor deschise, iar până în prezent, instituția nu a publicat seturi de date deschise pe portalul data.gov.ro. În urma discuției privind identificarea și publicarea seturilor de date relevante activității instituției pe portalul data.gov.ro, reprezentanții instituției prezenți au precizat faptul că se are în vedere realizarea acestei activități, prin desemnarea unui responsabil și utilizarea acestui portal ca instrument. Pe pagina de internet a instituției regăsim documente în format *pdf*. needitabil.

TRANSPARENȚA ÎN PROCESUL DECIZIONAL

Discuțiile purtate în cadrul Primăriei Municipiului Târgu Mureș în cadrul temei „*Accesul la informații de interes public*” au atins și problematica *transparenței în procesul decizional* și au relevat faptul că sunt cunoscute și aplicate prevederile Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, republicată.

În ceea ce privește anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către instituție, din consultarea paginii de internet a rezultat faptul că proiectele de hotărâre sunt aduse la cunoștința publicului cu respectarea termenului legal prevăzut de lege - se interpretează ca fiind obligatoriu termenul de 10 zile. Sunt însoțite de documente ce motivează/ justifică necesitatea elaborării (notă de fundamentare, referat de aprobare), fiind publicate în format *pdf*. needitabil. Pentru fiecare proiect a fost stabilit un termen limită pentru primirea de propuneri, opinii, sugestii. Sunt precizate locul și modalitatea în care cei interesați pot transmite în scris propuneri, opinii, sugestii.

În cadrul Secțiunii **Administrația locală** - sub- secțiunea **Consiliul local** informațiile ce țin de transparența decizională. În cadrul acesteia de regăsesc următoarele secțiuni: proiectele de acte administrative normative (2013- 2019), proiecte de hotărâre (2007-2019), hotărâri (2000-2019), procesele verbale (2011-2019), dispozițiile, formularul de recomandări, convocator ședințelor. Rapoartele anuale privind transparența decizională din perioada 2006 - 2018 sunt publicate în format pdf. pe site-ul instituției în Secțiunea **Informații publice**. Sunt publicate pe site rapoartele anuale privind activitatea președintelui și vicepreședinților și consilierilor locali. La nivelul instituției a fost desemnată o persoană responsabilă pentru relația cu societatea civilă. Din discuțiile avute la fața locului cu reprezentanții instituției a reieșit faptul că există o colaborare bună cu societatea civilă.

Astfel, au fost organizate întâlniri publice în vederea dezbaterii proiectelor de acte normative și, pe cale de consecință, au fost redactate minute (dar care nu au fost publicate pe site). În situația în care se promovează proiecte de acte normative în procedură de urgență, acestea se postează

pe site. Nu au fost sesizări privind încălcarea dreptului de participare la procesul de elaborare a actelor normative.

Presa este invitată să participe la ședințele publice în cadrul proiectelor publice supuse dezbaterii. Ședințele sunt transmise online, însă nu sunt înregistrate și nu se regăsesc pe site-ul instituției.

Cu privire la această temă, se ia act de faptul că sunt respectate parțial prevederile *Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică*, republicată, și în acest context se recomandă întreprinderea măsurilor necesare în vederea aplicării tuturor prevederilor.

INCOMPATIBILITĂȚI

Din discuțiile purtate, precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, au rezultat următoarele:

Din chestionarul transmis a reieșit faptul că, în perioada de referință, în cadrul Primăriei Municipiului Târgu Mureș au fost înregistrate 2 cazuri în care Agenția Națională de Integritate să emis rapoarte de evaluare prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, unul pentru viceprimar și altul pentru un funcționar public. Din cuprinsul chestionarului rezultă că pentru aceste cazuri au fost dispuse următoarele măsuri administrative: eliberarea din funcția de demnitate publică, respectiv în cel de al doilea caz s-a optat pentru păstrarea funcției publice și a fost dispusă o sancțiune disciplinară.

În ceea ce privește prevenirea încălcării regimului juridic al incompatibilităților la nivelul instituției, Primăria Municipiului Târgu Mureș nu a întreprins măsuri și nici nu are o procedură privind evitarea cazurilor de incompatibilitate care să cuprindă măsuri de identificare timpurie cu privire la incompatibilități, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate. În acest context, pentru a evita o posibilă stare de incompatibilitate, reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a discutat cu persoanele responsabile cu implementarea dispozițiilor legale privind declarațiile de avere și de interese despre posibilitatea numirii unei comisii/persoane care să primească declarațiile făcute de funcționarii care înțeleg să desfășoare o altă activitate, simultan cu funcția publică. Totodată, pentru situația în care un angajat/funcționar public dorește să sesizeze o situație de incompatibilitate, din chestionarul transmis a rezultat faptul că instituția are reglementat un canal de comunicare, respectiv aceștia se pot adresa în scris pe adresa e-mail a instituției sau prin depunere la registratură.

Din discuții a reieșit faptul că instituția nu verifică, în procedura de angajare a personalului, dacă acesta se află sub incidența interdicției de 3 ani de ocupare a unei funcții publice. Pentru remedierea acestei situații, echipa de evaluare a recomandat consultarea site-ului ANI, secțiunea “Interdicție 3 ani”.

Personalul instituției nu a participat, în anul 2018 la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților. De asemenea, în instituție nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

DECLARAREA CADOURILOR

Din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2019, au rezultat următoarele:

La nivelul instituției nu a fost constituită *Comisia de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*. Totodată întrucât nu au existat bunuri de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004 *privind bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, nu au fost elaborate documente de evidență pentru declararea cadourilor. Evaluatorii au precizat că trebuie aduse la îndeplinire prevederile Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitare mandatului sau a funcției, fiind fără relevanță faptul că nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii. În măsura în care instituția evaluată apreciază că legislația primară și secundară în materie este insuficientă, poate avea în vedere inclusiv elaborarea unei proceduri pe această temă.

În ceea ce privește gradul de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la declararea cadourilor, din răspunsurile oferite în chestionar a reieșit faptul că deși nu au fost diseminate chestionare de evaluare, gradul de cunoaștere al angajaților Primăriei Municipiului Târgu Mureș cu privire la aceste prevederi nefiind cunoscut. Discuțiile au scos însă în evidență neclarități în legătură cu modalitatea de evaluare a unor astfel de bunuri primite cadou. Astfel, au fost aduse în discuție exemple de bună practică utilizate atât în alte instituții publice cât și, în anumite cazuri, în activitatea diplomatică. Trebuie menționat faptul că în cadrul instituției au fost amenajate vitrine în care sunt dispuse obiecte pe care conducătorii instituției le-au primit în decursul anilor cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, ceea ce contrazice susținerea potrivit căreia absența unor astfel de bunuri a justificat neconstituirea comisiei de inventariere și evaluare

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

În cadrul discuțiilor purtate, pornind de la răspunsurile oferite prin chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, a rezultat că la nivelul Primăriei Municipiului Târgu Mureș nu au existat avertizări în interes public sau cel puțin nu au existat sesizări care să fi fost calificate astfel.

Potrivit informațiilor furnizate de autoritatea supusă evaluării, la nivelul instituției nu există o procedură internă privind protecția avertizorilor în interes public și niciun/nicio responsabil/ structură desemnată cu primirea și gestionarea avertizărilor în interes public. În legătură cu acest subiect, evaluatorii au oferit soluții de bună practică, printre acestea numărându-se și adaptarea la specificul instituției a procedurii aprobate la nivelul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

În eventualitatea în care va fi elaborată o procedură, înainte de aprobare, pentru o identificare corectă a avertizărilor în interes public din mulțimea petițiilor se recomandă specificarea canalelor optime de raportare și soluționare a acestora. În chestionarul transmis instituția a menționat că persoanele pot sesiza fapte de încălcare a legii în legătură cu activitatea instituției prin e-mailul de serviciu și adresa de corespondență.

Echipa de evaluare a amintit cu ocazia discuțiilor că elaborarea de proceduri fără o analiză temeinică poate genera o serie de riscuri specifice:

(a) supra-reglementare: se constată la nivelul întregii administrații o tendință tot mai accentuată de a elabora proceduri de lucru, fără o analiză temeinică a nevoii de reglementare. Există situații în care legislația primară sau secundară (mai ales în ipoteza în care un act normativ beneficiază de norme de aplicare) este suficientă și poate fi aplicată direct în viața instituției publice. Dimpotrivă, există și materii care sunt reglementate de o manieră generică, caz în care s-ar impune detalierea reglementării primare prin proceduri interne.

(b) reglementare inutilă: foarte multe proceduri se limitează, din păcate, la a copia textele legale pre-existente. Deși se poate recunoaște și în acest caz un merit al procedurii de a pune laolaltă texte uneori disparate, utilitatea unei astfel de proceduri este foarte redusă, întrucât nu ajută în mod efectiv personalul cărui i se adresează. Rolul procedurilor este de a traduce, în termeni cât se poate de concreți și aplicați, o prevedere generică într-un context instituțional particular.

(c) reglementare riscantă: prin intermediul unei proceduri nu se poate modifica sau restrânge aplicarea actelor normative de nivel superior. Procedura detaliază o prevedere legală, dar nu o înlocuiește sau modifică.

Din chestionarul completat și transmis de autoritatea publică evaluată, rezultă că la nivelul acesteia nu au fost desfășurate programe de (in)formare cu privire la procedura aplicabilă în materia protecției avertizorilor în interes public.

III. BUNE PRACTICI

NU ESTE CAZUL.

IV. RECOMANDĂRI

CONFLICTELE DE INTERESE

1. Actualizarea și completarea Codului de etică prin introducerea unor prevederi referitoare la pantouflage, conflicte de interese și incompatibilități;
2. Elaborarea unei proceduri operaționale privind prevenirea conflictului de interese, precum și modalitățile de gestionare în situația apariției unei astfel de situații adaptată specificului instituției și includerea în cadrul acesteia a unor dispoziții privind interdicția post-angajare (pantouflage), inclusiv din perspectiva art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011;

3. În ceea ce privește consultanța oferită la momentul completării declarațiilor de interese, să se analizeze oportunitatea centralizării întrebărilor cel mai des întâlnite în vederea evidențierii temelor de interes în acest domeniu;
4. Se recomandă instituirea unui mecanism privind identificarea tuturor persoanelor din cadrul instituției care au obligația depunerii declarațiilor de avere și de interese în cazul numirilor/încetărilor în/din exercitarea funcției publice, a posibilelor conflicte de interese în cazul comisiilor de concurs a depășirii termenelor, transmiterea documentelor către Agenția Națională de Integritate etc. Totodată, precizăm faptul că o astfel de evidență (se recomandă un format electronic, într-un program de calcul tabelar - de exemplu Excel - sau într-un alt format - care să cuprindă funcția, compartimentul, data angajării,/ încetării etc.) are, totodată, rolul de a facilita activitatea persoanei responsabile cu implementarea prevederilor Legii nr. 176/2010 și poate fi utilă pentru desfășurarea activității întregii instituții. Se poate avea în vedere, ca exemplu de bună practică, corelarea programelor informatice de la structura de resurse umane cu prevederile specifice din legislația declarațiilor de avere și de interese.

TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

1. Actualizarea permanentă a listei de acte normative publicate pe pagina de internet a instituției și cu alte reglementări (legislația privind avertizorii de integritate, privind declararea cadourilor, declararea de aderare la SNA 2016-2020 etc.) și conexarea lor cu textele legii pe portalul www.legislatie.just.ro (conform prevederilor HG nr. 478/2016, respectiv standardelor Anexei 4 la HG nr. 583/2016, OUG nr. 57/2019);
2. Totodată, se recomandă reactualizarea structurii site-ului prin construirea unor secțiuni distincte (Informații de interes public/ Transparență decizională) care să respecte standardele aprobate prin actele normative în domeniu (cu precădere Anexa nr. 4 la SNA), respectiv actualizarea/ completarea informațiilor existente;
3. Aplicarea prevederilor art. 197 alin. (5) din Codul Administrativ referitoare la comunicarea și aducerea la cunoștință a actelor administrative, respectiv crearea unei secțiuni distincte în prima pagină a meniului paginii de internet numită **Monitorul Oficial Local** și publicarea informațiilor conform procedurii prevăzute în Anexa nr. 1 a actului normativ;
4. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanelor responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, a persoanei responsabile cu publicarea datelor în format deschis, respectiv a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 52/2003, republicată;
5. Elaborarea unei procedurii în care să fie exemplificat circuitul documentelor în instituție și a persoanelor implicate, implicit prin definirea specifică a responsabilităților acestora în procesul de informare publică și transparență decizională;

6. Elaborarea și actualizarea permanentă, pe pagina de internet a instituției, a unei liste de întrebări și răspunsuri frecvente, pe teme de larg interes public conform prevederilor art. 8 alin. (1[^]1) din HG nr. 123/2002, cu modificările și completările ulterioare;
7. Înregistrarea și publicarea ședințelor publice ale Primăriei Municipiului Târgu Mureș;
8. Desemnarea unui responsabil pentru date deschise, care să gestioneze contul alocat instituției pe portalul data.gov.ro și să analizeze informațiile relevante pentru obiectul de activitate al primăriei în vederea încărcării acestora pe portalul data.gov.ro, astfel încât să fie utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite de către persoane interesate. Totodată se recomandă și actualizarea și creșterea numărului de documente publicate în program de prelucrare text (de exemplu Word) și program de calcul tabelar (de exemplu Excel) pe site-ul instituției;
9. Evaluarea lărgirii posibilităților de comunicare cu comunitatea și prin intermediul rețelelor de socializare.

INCOMPATIBILITĂȚI

1. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților și diseminarea unor chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajați a normelor privind situațiile de incompatibilitate;
2. Procedură de diseminare la nivelul instituției de chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere a prevederilor legale care reglementează regimul juridic al incompatibilităților, în contextul numeroaselor modificări legislative survenite în ultima perioadă în acest domeniu și, în special, în cazul aleșilor locali;
3. Elaborarea unei proceduri pentru evitarea și gestionarea, în cazul apariției, a unor situații de încălcare a regimului incompatibilităților.
4. Verificarea pe site-ul ANI a eventualei incidențe a unei interdicții de 3 ani în ipoteza angajării de personal în instituție.

DECLARAREA CADOURILOR

1. Publicarea pe site-ul instituției a registrului bunurilor chiar dacă nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii;
2. Respectarea dispozițiilor *Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, prin:
 - Constituirea Comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul acțiunilor de protocol;
 - Elaborarea unui registru de evidență a cadourilor și publicarea listei pe pagina de internet a instituției.

În măsura în care instituția evaluată apreciază că legislația primară și secundară în materie este insuficientă, poate avea în vedere inclusiv elaborarea unei proceduri pe această temă.

3. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de informare privind legislația în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției, pentru toate persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile legislației în domeniu, pentru conștientizarea personalului cu privire la înțelesul noțiunii de bunuri declarabile în sensul Legii nr. 251/2004, acesta nefiind limitat la darurile manuale primite cu ocazia întâlnirilor bilaterale cu delegații, române sau străine, ci incluzând și materialele promoționale primite de angajații instituției cu ocazia participării la diverse reuniuni, în măsura în care acestea îndeplinesc condițiile legale de declarare;
4. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii interne în materie, eventual prin aplicarea unor chestionare de evaluare și adoptare a unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

1. Elaborarea unei proceduri privind protecția avertizorului de integritate la nivelul Consiliului Județean Harghita, care să poată fi implementată, asigurându-se următoarele:
 - Desemnarea unei persoane sau a unei structuri responsabile cu primirea și soluționarea avertizărilor în interes public, inclusiv prin crearea unui canal de raportare clar definit;
 - Protecția identității avertizorilor de integritate;
 - Soluționarea pe fond a sesizărilor;
 - Protecția avertizorilor de integritate împotriva unor acțiuni represive.
2. Organizarea și efectuarea unei sesiuni de informare cu angajații instituției privind legislația în domeniul protecției avertizorului în interes public, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul Primăriei Municipiului Târgu Mureș;
3. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

ALTELE

1. Implementarea Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale, instrument de lucru disponibil pe site-ul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației la secțiunea Integritate și bună guvernare (<http://mdrap.ro/sna-2016-2020>);
2. Contactarea responsabilului desemnat la nivelul DIBGPP pentru Regiunea de dezvoltare Centru în vederea întreprinderii demersurilor necesare pentru elaborarea Anexelor A și C privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției;

3. Actualizarea și completarea Codului de etică conform noilor reglementări legislative în domeniu și raportat la realitatea cadrului organizațional.